

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Encsencs

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

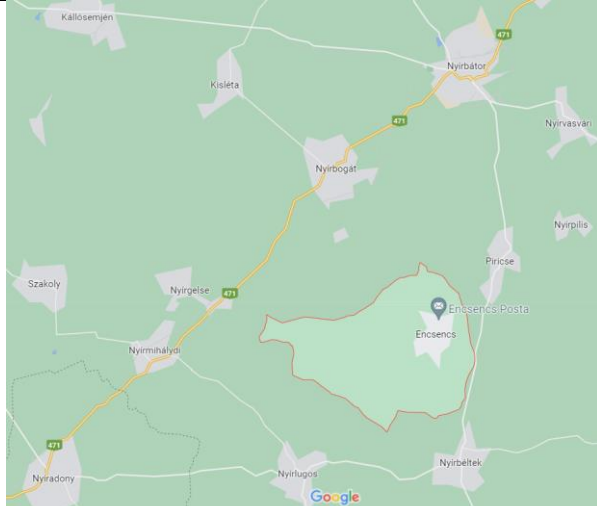

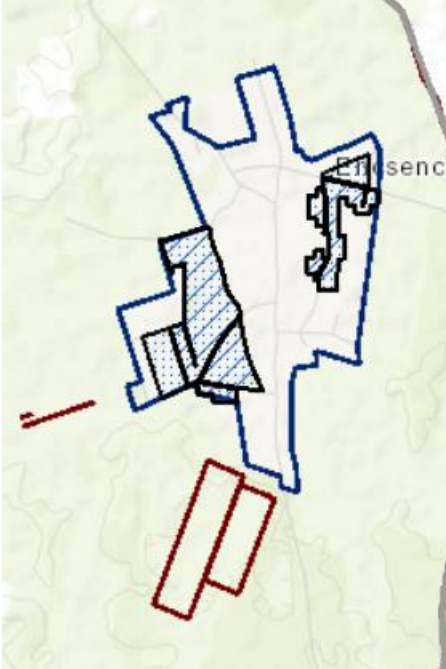
Encsencs

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Nyírbátori járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022.05.25.

	<p>Terület: 32 km² Lakónépeség: 1 851 fő Jogállás: Község Járás: Nyírbátori Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Encsencs	
Megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg	
Járás	Nyírbátori	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	1870	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	94%	
15 év alattiak aránya (2021)	18,9%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	74%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	17%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	114%	
Lakásszám (2011)	655	
Üres lakások száma (2011)	49	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	647	ez a szám magasabb lehet
Lakásszám a szegregátumban (2011)	172	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	647	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	223	
Lakások száma (2019)	656	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	533	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	405	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	607	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	286	
WC nélküli lakások száma (2011)	121	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	1	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	1.593.801 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	98%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3.300.000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	38	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	12	

Tartalom

1	A TELEPÜLÉS LEÍRÁSA	4
1.1	A TELEPÜLÉS POZÍCIÓJA.....	4
1.2	A TELEPÜLÉS SZERKEZETÉNEK LEÍRÁSA	7
1.3	LAKHATÁSSAL KAPCSOLATOS FEJLESZTÉSEK.....	11
1.4	AZ ÖNKORMÁNYZAT PERSPEKTÍVÁJA ÉS SZEREPVÁLLALÁSI KÉSZSÉGE A PROGRAMBAN	12
2	A LAKOSSÁG HELYZETE	13
2.1	FOGLALKOZTATOTTSÁG.....	13
2.2	ELÉRHETŐ SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK.....	14
2.3	SZOCIÁLIS PROBLÉMÁK:	14
3	A LAKÁSÁLLOMÁNY HELYZETE	15
3.1	KÖZMŰSZOLGÁLTATÁSBA BEKAPCSOLT LAKÁSOK	15
3.2	RENDEZETLEN TULAJDONVISZONYOK	15
3.3	SZÍVESSÉGI LAKÁSHASZNÁLAT	15
3.4	LAKÁSOK TÚLZSÚFOLTSÁGA	16
3.5	ELADÓ INGATLANOK SZÁMA	16
4	A LAKHATÁSI BEAVATKOZÁSI TERV	16
4.1	A LAKHATÁSI SZEGÉNYSÉG FŐ PROBLÉMÁI	16
4.2	FŐ BEAVATKOZÁSI IRÁNYOK KIJELÖLÉSE ÉS PRIORIZÁLÁSI SZINTEK LEÍRÁSA	19
4.3	BÉRLAKÁSFEJLESZTÉS BEAVATKOZÁSI TERVE.....	22
4.4	OPCIONÁLIS KIEGÉSZÍTŐ FEJEZET	26
5	MELLÉKLET	27

1 A település leírása

Encsencs község 2023. január elseje után csatlakozik a Felzárkózó Települések programhoz. A Lakhatási Beavatkozási Terv elkészítéséhez felhasznált dokumentumok, adatbázisok: 2019.11.14-én elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP), az EFOP-2.4.1.-es konstrukcióhoz készített helyi lakhatási helyzetelemzés (HE), KSH adatok, Területi Információs Rendszer (TelR) adatai. Interjú a település polgármesterével és az önkormányzatnál a szociális-, gyámügyi- és gyermekvédelmi feladatok ellátó tisztviselővel készült 2022.05.17-én.

1.1 A település pozíciója

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

1.1.1. Térség pozíciója: távolságok

Encsencs község az Észak-alföldi Régió Dél-Kelet Nyírségi települése, mely Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Nyírbátor-Nyírábrány útvonaltól 2 kilométerre nyugati irányban, a Nyírségre jellemző homokdombok között található. A Nyírbátori Kistérséghez tartozó település területe 3191 ha. Nyíregyházától és Debrecentől szinte azonos távolságra (50 km) a magyar-román államhatár közelében Nyírbátortól 15 km-re helyezkedik el. Vasútja nincs, közvetlen autóbusszjárat köti össze Nyírbátorral és Debrecennel.

1.1.2. Munkaerőpiaci lehetőségek

Helyben:

- Közfoglalkoztatás
- Önkormányzat
- Helyi mezőgazdasági termelők, vállalkozások

Nyílt munkaerőpiac a térségben:

- Nyírbátorban található gyárak: Coloplast, Rosenberger

1.1.3. Térségi-, helyi szolgáltatások

- Általános iskola,
- Óvoda és ebédlő,
- Orvosi rendelő,
- Védőnői szolgálat,
- Idősek napközi otthona,

- Szolgálati lakás,
- Községi ház,
- Polgármesteri Hivatal,
- Posta,
- Takarékszövetkezet,
- Gyógyszertár,
- Élelmiszerbolt (6 db),
- Vendéglátó ipari egység (3 db).
- Tanoda
- „Mazsola” Biztos Kezdet Gyerekház, fenntartását az önkormányzat nem tudja vállalni

1.1.4. Közlekedés: fő közösségi közlekedés, járatsűrűség, céges buszjáratok

Tömegközlekedés: Nyírbátor–Encsencs viszonylatában a településre a Szabolcs Volán Zrt. üzemeltetésében naponta több (8-10) autóbusz járat is közlekedik. A buszok a Kossuth, Fő és a Bélteki utcákon haladnak végig, illetve állnak meg a kijelölt megállóhelyeken. A Hajdú Volán járatai pedig Debrecen–Encsencs között közlekednek naponta 2 fordulással a Bélteki és a Fő utcákon.¹ Buszjárat 14 km, átlagosan 30 perc, 11 járat Nyírbátorba.²

Vonatközlekedés nincs a településen.

1.1.5. Társadalmi szerkezet: lakosság/romák száma, demográfiai trendek

Lakosságszám (2021)	1870
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	94%
15 év alattiak aránya (2021)	18,9%
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	74%
60 éves és idősebbek aránya	17%
60 éves és idősebbek számának változása 2021/2012 (%)	114%
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	647
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	1593801 Ft
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése % (2019)	98%

A romaság számaránya a településen az összlakosság kb. 41%-a, ami folyamatosan növekvő tendenciájú. A szegregátumokban élő halmozottan hátrányos helyzetű lakosok 85%-a roma származású. A roma lakosság körében a legmagasabb a munkanélküliek aránya, legalacsonyabb az iskolázottság. A legnagyobb leszakadás az oktatás terén mérhető, hiszen munkanélküliekből adódó problémák összefüggenek az alacsony iskolai végzettséggel³ A településen élők száma folyamatosan csökken, a 15 év alattiak száma egyre kevesebb. Az 60 évnél idősebb lakosság száma emelkedik. Előregedő település.

¹ HEP23

² https://www.menetrendek.net/busz_menetrend/index.php, letöltés: 2022.05.25., 13:29.

³ HEP38

1.1.6. Helyi fejlesztések⁴

Konstrukció	Projekt neve	Megvalósítás kezdete	Elnyert forrás
EFOP-2.4.1-16-Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ERFA)/Encsencs	Ismét segítünk fellélegezni	2018.02.21	200 000 000 Ft
EFOP-2.1.2-16-Gyerekesély programok infrastrukturális háttere/Encsencs	"Fogjuk kezned, segítünk elindulni – Infrastrukturális beruházás"	2019.06.14	15 000 000 Ft
EFOP-1.6.2-16-Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ESZA)/Encsencs	Ismét segítünk fellélegezni	2018.02.07	197 199 341 Ft
EFOP-1.4.3-16-Biztos Kezdet Gyerekházak/Encsencs	Fogjuk kezned, segítünk elindulni	2017.12.13	39 999 999 Ft
TOP-1.4.1-15-SB1-A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével/Encsencs	Az Encsencsi Százszorszép Óvoda fejlesztése	2017.05.09	119 761 287 Ft

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térsgégi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útvonalak rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;
- **közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;**
- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;

⁴ forrás: https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso, letöltés: 2022.04.21. 14:05.

- **billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken;**
- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

1.2 A település szerkezetének leírása

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

1.2.1 Szegregátum, szegregációval veszélyeztetett terület, elhelyezkedése a településen belül

A településen 2 szegregált lakókörnyezet található:

Szegregátum 1. Helyben használt neve: Újfalu

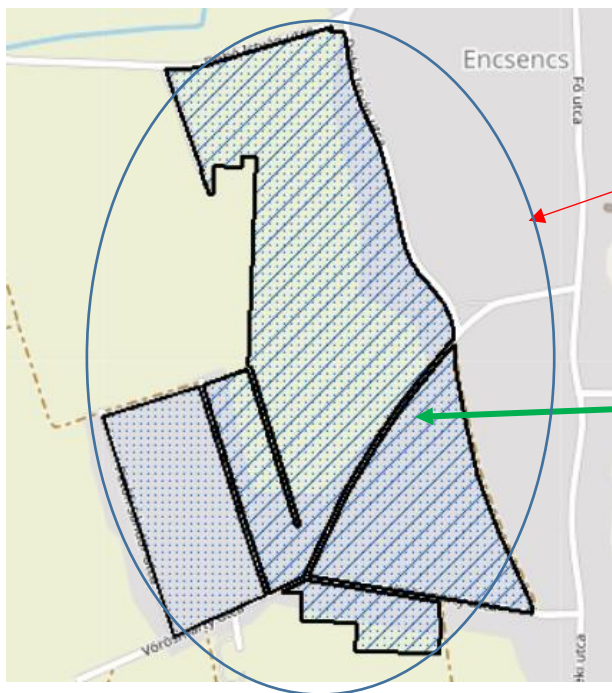
Dobó utca, Táncsics M. utca, Vörösmarty utca és a Sport utca egyik szakasza.

Szegregátum 2. Helyben használt neve: Bagolyvár

Arany J. utca, Damjanich utca, Károlyi utca, valamint a Kossuth utca és a Bem-köz egyik szakasza.⁵

A szegregátumok teljes területén aszfaltozott útburkolat van, kivéve az 1. szegregátumban lévő Dobó utca 49/7 hrsz-ú szakaszát, ahol 350 m hosszan nincs burkolat. Esős időben az ott élő lakosság számára a sárban való közlekedés gondot jelent. Burkolt járdarendszer a szegregátumok utcáin nincs kiépítve. A vezetékes infrastruktúrát tekintve az elektromos hálózat, az ivóvízvezeték és gázhálózat kiépített a szegregátumok teljes területén, azonban az ivóvíz és a gáz esetében az utcai fővezetékéről a lakóházakba való becsatlakozásról már nem minden esetben gondoskodtak az ott élő családok. Az elektromos áram használata a szolgáltatónál való több ezer forintos díjtarozások miatt korlátozva van 54 lakóház esetében. Az önkormányzattól szociális ellátásban részesülők védendő fogyasztóként lehetőséget kapnak a szolgáltatótól a hátralékuk részletekben történő rendezésére, ami 2011-ben 46 fő. A telefonszolgáltatást a háztartások kb. 80%-nál (becsült adat) személyes mobiltelefonokkal veszik igénybe a lakosok. Internethasználatra a lakóházaknál önállóan is van lehetőség, de a szegregátumokon belül ennek használata nem ismert. Az internet a település központjában lévő közösségi házban, térítési díj ellenében elérhető.

⁵ HEP43

1. veszélyeztetett terület

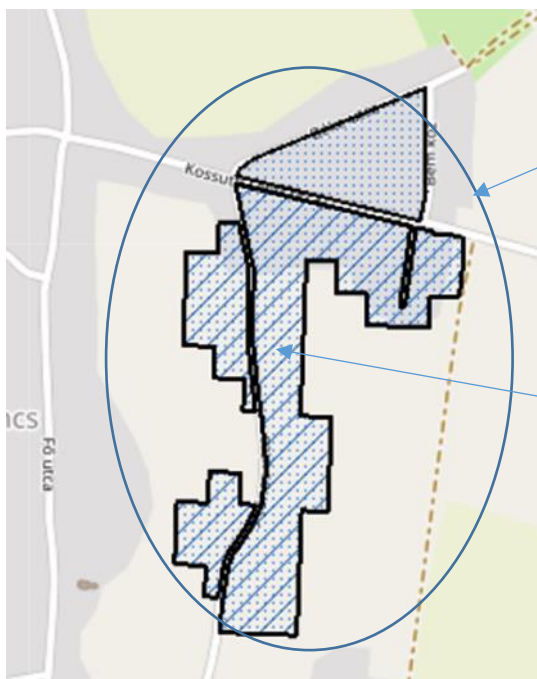
(belterületi határ – Dobó u. – Vörösmarty u. – névtelen u. –
 belterületi határ – Vörösmarty u. – Petőfi u. - névtelen u.)

Lakónépesség száma:578

1. szegregátum Újfalú

belterületi határ – Dobó u. Vörösmarty u. –
 névtelen u. – Vörösmarty u. – Táncsics u. –
 Névtelen u.)

Lakónépesség száma: 405

2. veszélyeztetett terület (Béke u. –
 Bem köz – Kossuth u. – belterületi határ
 – Arany J. u. mindkét oldala)

Lakosságszám: 271.

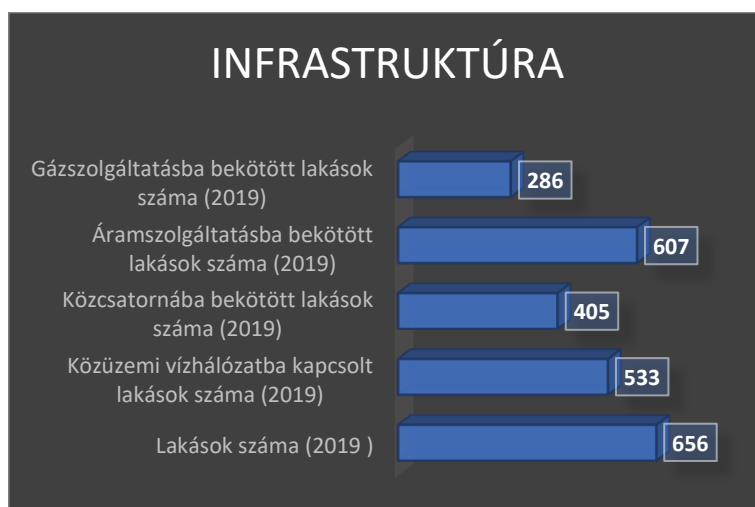
2. szegregátum Bagolyvár

(Kossuth u. – belterületi határ – Arany J.
 u. mindkét oldala)

Lakosságszám: 242

Az Arany János u. teljes hosszában

1.2.2. Település infrastruktúrája

Közműszolgáltatásba kapcsolt lakások száma

A Dobó utca 49/7 hrsz-ú szakaszán nincs aszfalt burkolat, esős időben az ott élő lakosság számára a sárban való közlekedés gondot jelent. Az utcában nagyrészt roma származású, szociálisan hátrányos helyzetű emberek élnek, akiknek a közlekedési komfort érzetét nagyban segítené a beruházás.⁶

Encsencsen kiépítésre került a csatornahálózat is. A településen élők 40%-ának közüzemi díjtartozása, 50%-ának pedig hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből fennálló hátraléka van a családsegítő szolgálat becslései szerint.⁷

1.2.3. Lakásállomány

Encsencs településen a lakásállomány 2015-ben a KSH legfrissebb adatai alapján 655 db volt, melyből 45% háromszobás, 35% kétszobás, 14% négy és több szobás és 6% egyszobás. A település lakásállományának 2 %-a életveszélyes, 20%-a az egészségre káros, de nem életveszélyes, 35 %-a pedig komfort nélküli lakás.⁸

Tulajdonjelleget és használati jogcím szerint:

Terület	Kód	A	B	C
Encsencs	3 232 594	11	2	

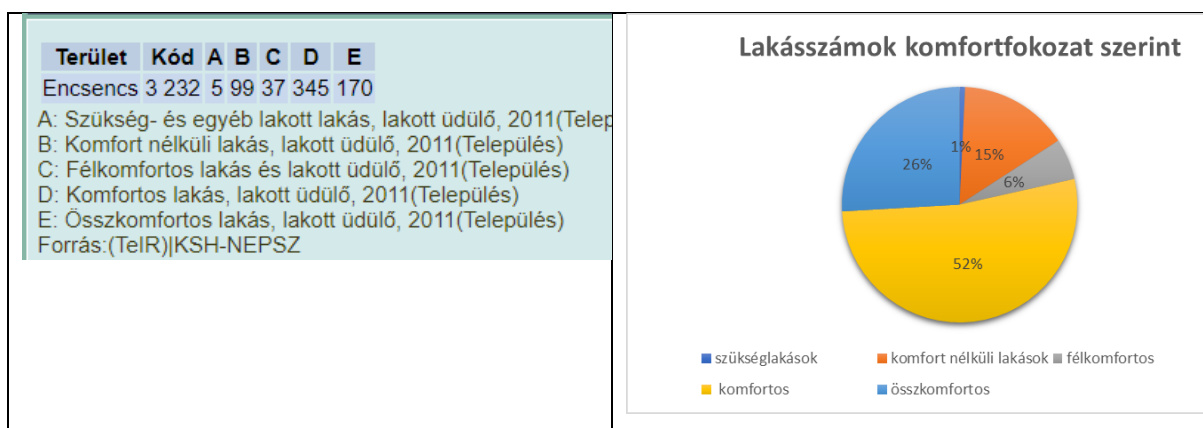
A: Tulajdonosi jogcímvel használt lakás, lakott üdülő, 2011(Település)
B: Bérleti jogcímvel használt lakás, lakott üdülő, 2011(Település)
C: Egyéb jogcímvel használt lakás, lakott üdülő, 2011(Település)
Forrás: (TeIR)|KSH-NEPSZ

⁶ HEP23

⁷ HE1

⁸ HE1

A 2011-es népszámlálási adatok alapján a 655 ingatlanból komfortfokozat szerinti eloszlás:

2011-ben 86 ingatlan nem rendelkezett fürdőszobával. Ez azt jelenti, hogy a települési ingatlanok 13%-ban.

223 ingatlan helyezkedik el szegregátumban, vagy veszélyeztetett területen, ami a települési ingatlanállomány 34%-a. A lakónépesség aránya az integrált és a szegregációval veszélyeztetett terület élők között szintén közel 34%-os. Ez a százalék becslések alapján jelenleg 40-41%.

Lakókörnyezetük a település egészéhez viszonyítva elhanyagoltabb. A szegregátum lakásállományára jellemző, hogy több generáció lakik együtt egy ingatlanban, ennek következtében a családok létszáma kicsi, a lakások túlszűfoltak. A lakóingatlanok állapota felújításra szorul, a nyílászárók szigetelése nem megfelelő. A lakások ivóvíz és áram ellátottsága díjhátralékok miatt korlátozott, vagy nem elérhető, a szennyvízhálózatra való rácsatlakozás pedig nem gyakori a szegregátum területén. A szegregátum lakásainak nagy részénél internet hozzáférhetőség sincs.⁹

A legtöbb lakás az 1980-as évek elején épült szociálpolitikai kedvezményrel. Abban az időben még nem volt annyira kötött a vezetékes ivóvíz, illetve más infrastrukturális elemek megléte. Ezek a lakások többnyire egészségre káros szilikát falazó anyagokból épültek, a tetőszerkezet pedig többnyire hullám, illetve kisméretű palával fedettek. A lakások többsége külső, illetve belső tatarozásra szorul, valamint komfort nélküliek. Általában 1 vagy 2 szobásak, ahol több generáció él együtt. Szigetelésük nem megfelelő, fűtési rendszerük elavult, többnyire vegyes tüzelésű kályhákat használnak, melyet általában főzésre is használnak. Nyílászárók hiányosak, eldeformálódtak. A vizsgált lakások legnagyobb részében egyáltalán nem található vezetékes ivóvíz, ebből adódóan szennyvízelvezetés sincs. Nagyon sok lakásban előfizetős villanymérő található. Vezetékes, illetve műholdas internettel kevés lakásban rendelkeznek.¹⁰

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;

⁹ HE5

¹⁰ HE7

- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki;
- **településen belül a szegregált részek a település jelentős hányadát, de kevesebb mint felét teszik ki;**
- településen belül csak kisebb szegregált részek vannak;
- a szegregátum a fő településtesttől távolabb, elkülönült településrészként helyezkedik el;
- nincs szegregált rész a településen.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

1.3.1. Helyi lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztések

2017-ben 4 pedagógus bérlakás volt az önkormányzat birtokában.

EFOP-2.4.1-16-2017-00008 – „Ismét segítünk fellélegezni”

„Településünkön a TÁMOP 5.3.6-11/1 Komplex telepprogram működött, melyben a képzések és tréningek elősegítették a munkaerő piacra történő bekapcsolódáshoz szükséges kulcskompetenciák megerősítését.”¹¹

„Ismét segítünk fellélegezni” komplex program megvalósítása (EFOP-1.6.2.-16-2017-00054) és a EFOP-2.4.1-16-2017-00008 Infrastrukturális fejlesztés keretében 7 szociális bérlakást kívánt az önkormányzat megépíteni a szegregált területen kívül.¹²

Az építőipari árak drasztikus emelkedése miatt a tervekben szereplő beruházás módosult:

5 db új lakás épült (2-2 ikerlakás a Szabadság út végén és 1 lakás a Bem közben),

2 db lakást újítottak fel.

7 család költözött be, összesen 37 fő.

Kártyás fogyasztásmérők felszerelése a szociális bérlakásokban folyamatban van.

¹¹ HEP, IT

¹² HEP, 16.o.

Saját kép: Szociális bérlakások (balra új építésű ikerház, jobbra felújított bérlakás)

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat alapvetően támogatja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztéseket. A negatív tapasztalatok mögött az áremelkedések és a bürokráciából eredő elakadások, időbeli elhúzódások állnak. A bérlakásfejlesztés megvalósításához nem látják indokoltnak egy külső szervezet bevonását.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A fejezet tartalma

Együtműködő, nem együtműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

1.4.1. Önkormányzat hozzáállása

Az önkormányzat a Biztos Kezdet Gyerekház további fenntartásában szeretne partnerséget a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal. A munkaerőpiaci elhelyezkedést támogató képzések megvalósulását szeretné és a településen élők komfortérzetének növelését támogatná: pl. játszótér építés, családi programok megvalósítása.

Nem a bérlakásállomány, hanem a magántulajdon fejlesztésében látja a lehetőségeket a polgármester. Nem látja indokoltnak a településen más szervezet bevonását a beruházásokba. Társasházi formában 2-4 lakás építését látnák reálisnak, illetve a magántulajdon fejlesztésében a tető javítása és a fürdőszoba kialakítása lenne a cél.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket az önkormányzat alapvetően elutasítja;
- **a bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne;**

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete

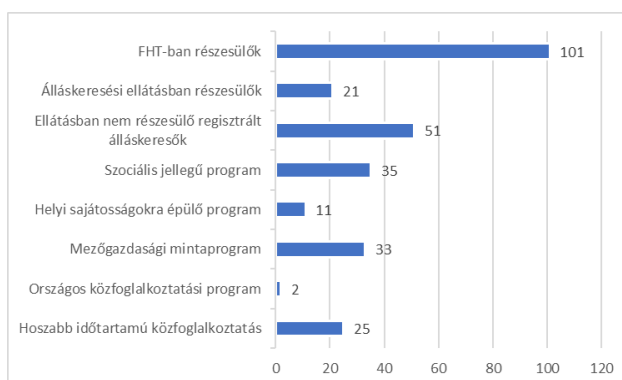
A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegény munkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

2.1 Foglalkoztatottság

2.1.1. Közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma 2021.01-12. között:¹³

Jelenleg a közfoglalkoztatotti létszám 82 fő. A településen mezőgazdasági program keretében: batáta termesztés, 2 hektáron zöldség, paradicsom, paprika, sárgarépa, káposzta termesztése zajlik. Több fóliája is van az önkormányzatnak.

A kommunális dolgozók: közterület takarítás, csatornatisztítás, fűnyírás, külterületi utak rendben tartásával foglalkoznak.

2.1.2. Elsődleges munkaerőpiaci helyzet

Helyi és térségi fő foglalkoztatók

Két tevékenység dominál, az egyik a bér munka, ami többnyire napszámos munkát, építkezésen segéd munkát jelent, a másik a mezőgazdasági munka (dohánytörés, almaszedés, paprikaszedés), illetve ide tartozik, pl. a természetes javak (gomba, makk) szedése, összegyűjtése

Egy foglalkoztató cég biztosít állandó munkahelyet a helyi lakosság számára:

¹³ forrás: <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>, letöltve: 2022.04.21., 14:19.

PRO-TEAM KHT. csomagolóüzem foglalkoztatottjainak száma kb. 29 fő

Az encsencsiek egy része a 15 km-re lévő Nyírbátorban vállal munkát, az öt legnagyobb foglalkoztató a Nyírbátori Munkaügyi Kirendeltség szerint Nyírbátorban működik (Coloplast, Bátor Coop, Unilever, MSK Hungary kft, Transit Food, Dhiel, SERIOPLAST, FARMOL, Rosenberger).

2.2 Elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatások

2.2.1. Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

Alapellátás keretein belül gondozott gyermekek száma 21 fő, amely 17 családot érintett. Ez elsősorban a gyermek magatartásbeli problémái, illetve a fiatal korban elkezdett felelőtlen szexuális magatartás történt, amely miatt 2017-ben 1 alkalommal tettünk jelentési kötelezettségünknek eleget a rendőrségen 14 éven aluli gyermekkel folytatott szexuális kapcsolat miatt. Az alapellátás 4 fő esetében nagykorúság miatt, 2 fő esetében eredményesség miatt került megszüntetésre. 2017-ben a védelembe vett gyermekek száma 17 fő, amely 7 családot érintett. A védelembe vétel okaként az előző évekhez hasonlóan a szülők életvitele, a személyi és környezeti higiéniai hiányosságok, a szülők következetlen és határozatlan nevelési módszere, illetve kimagaslóan az iskolai agresszív magatartási, problémák, szabálysértés és bűncselekmények (lopás, garázdaság) álltak. A védelembe vétel 3 fő esetében szűnt meg nagykorúság miatt, és 5 fő esetén eredményesség miatt. Ideiglenes elhelyezésre 1 gyermeknél került sor, amelyből egy gyermek átmeneti nevelésbe vétele vált szükségessé.¹⁴ 2021-es évről készült beszámoló alapján:

- Alapellátásba vett gyermekek száma 18 fő.
- Nevelésbe vétel 28 fő.
- Védelembe vétel 23 fő.

2.3 Szociális problémák:

- Uzsora előfordul a településen, de bővebb információ nincs ennek nagyságrendjéről.
- Eladósodottság: A településen élők 40%-ának közüzemi díjtartozása, 50%-ának pedig hitelintézzel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből fennálló hátraléka van a családsegítő szolgálat becslései szerint.¹⁵ A Lechner adatbázis alapján az ingatlanok terheltségének okai jellemzően hiteltartozások, közműszolgáltatások nem fizetése.
- Prostitúció nem jellemző.
- Droghasználat, A fiatalok bűnözési aránya, és a településen egyre jobban elterjedő drogfogyasztás hatalmas gondot jelent. A rendőrség bejelentés alapján vizsgálódik a drogfogyasztókról, illetve az esetlegesen a településen élő drogterjesztők felől.¹⁶
- Családon belüli erőszak nem jellemző.

¹⁴ HEP, 57.o.

¹⁵ HE, 1.o.

¹⁶ HEP, 57.o.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok</u> : hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	nincs
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok</u> : megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idegnyomkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	10-20
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok</u> : viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	50 család

3 A lakásállomány helyzete

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakásúrsági viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

3.1 Közműszolgáltatásba bekapcsolt lakások

2019-ben vízhálózatba kapcsolt lakások aránya 81%, közcsatornahálózatra a lakások közel 62%-a csatlakozott, áram a lakásállomány 7%-ban nem volt bekötve és gáz 44%-ban volt a lakásokban.

3.2 Rendezetlen tulajdonviszonyok

Önkormányzati becslések alapján 100-ból kb. 88 lakáson van valamilyen terhelés. Sok lakás el van eladva, nem a tulajdonos lakik benne, de ezek legtöbbször a tulajdonilapokon nem jelennek meg.

3.3 Szívességi lakáshasználat

Szívességi lakáshasználó legfeljebb 5-10 ingatlanban lehet az önkormányzati munkatárs szerint.

3.4 Lakások túlzsúfoltsága

A szegregátum lakásállományára jellemző, hogy több generáció lakik együtt egy ingatlanban, ennek következtében a családok létezőre kicsi, a lakások túlzsúfoltak.¹⁷

3.5 Eladó ingatlanok száma

Az önkormányzat tudomása szerint eladó ingatlan jelenleg nincs a településen, fel van vásárolva az összes lehetséges ingatlan, köszönhető ez a falusi CSOK és a babaváróhitel konstrukcióknak.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	1-2
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	20-30
jobb állapotú házak, amiket érdemes modernizálni	140

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

4.1.1. A település pozíciója, a népesség számára és összetételére vonatkozó trendek:

Következtetések a település térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznék a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken;

A lakónépesség száma csökken, a település elöregedő. A magasabb iskolai végzettségű, főként fiatal korosztály elköltözik a településről. Eladó ingatlanok ugyanakkor nincsenek, mert

¹⁷ HE5

azokat vagy a szomszédban lakók veszik meg, vagy CSOK-ot igényelve a településen élők. A romák aránya helyi becslések szerint több mint 40% és ez az arány növekszik.

4.1.2. A szegregáció foka és jellege, a településen belül milyen mobilizációs folyamatok voltak, ehhez a lakhatási programok hogyan járultak hozzá:

A településen belül a szegregált részek a település jelentős hányadát, de kevesebb mint felét teszik ki. Két nagyobb kiterjedésű szegregátum és szegregációval veszélyeztetett része van Encsencsnek, de ez a terület már nem lehatárolható, több utcában is vannak szegregálódó részek. (lásd melléklet – térkép)

4.1.3. A közművek elérhetőségének és tényleges használatának mértéke a településen, illetve a szegregátumokban:

2019-ben vízhálózatba kapcsolt lakások aránya 81%, közcsatornahálózatra a lakások közel 62%-a csatlakozott, áram a lakásállomány 7%-ban nem volt bekötve és gáz 44%-ban volt. Közműellátottság a szegregátumban kiépített, a rácsatlakozás mértéke alacsonyabb a települési átlagnál. Néhány család díjhátralékkal küzd, a Lechner adatbázis alapján sok esetben ezek a tartozások már végrehajtás alatt vannak. Csak néhány esetben van kikapcsolt áramszolgáltatás, de kártyás fogyasztásmérők vannak a településen. A védendő fogyasztók számáról nincs információ.

4.1.4. A jellemző lakhatási jogcímek települési szinten és külön a szegregátumokban: saját tulajdonú, magánbérleti (különös tekintettel a szerződés nélküli és uzsora bérletekre), önkormányzati bérleti jogviszonyban élő családok, illetve a szívességi lakáshasználók köre:

Friss információval nem rendelkezünk, de a 2011-es népszámlálási adatok alapján a legelterjedtebb a településen a tulajdonosi jogcím (594 esetben), 11 ingatlant használtak bérlők és egyéb jogcímmel használt ingatlan 2 db volt. Az önkormányzat szerint jelenleg 5-10 család az, aki szívességi lakáshasználó. A most átadott 7 db szociális bérlakásban bérleti jogviszonnyal 7 család költözött be, összesen 37 fő. A pályáztatásban túljelentkezés volt. A tulajdonosi viszonyok rendezetlenek, egymás közötti adás-vétel történik hivatalos bejegyeztetés nélkül.

4.1.5. A túlzsúfoltság problémájának mértéke:

A szegregátum lakásállományára jellemző, hogy több generáció lakik együtt egy ingatlanban, ennek következtében a családok létező kicsi, a lakások túlzsúfoltak.¹⁸ Ezen a problémán igyekezett segíteni az EFOP-2.4.1 projekt, 7 szociális bérlakás átadásával. A túlzsúfoltság jelenlegi mértékét nem tudom megítélni.

4.1.6. Az eladósodottság mértéke a célcsoport családjainak körében:

A Lechner adatbázis alapján az alábbi tartozások jelennek meg:

¹⁸ HE, 5.o.

- követeléskezelő
- adótartozás
- közműszolgáltatók felé fennálló tartozások: földgáz, áram, víz
- telefonszolgáltatás
- kölcsönszerződés jogcímen
- személyi kölcsön

Terhelési tilalom: pl. CSOK.

Uzsorában érintett családok körének nagyságrendjéről és a teljesen eladósodott (adósságcsapdában) lévő családok nagyságrendjéről nincs információm.

4.1.7. A lakóépületek fizikai állagával kapcsolatos problémák megjelenésének mértéke: életveszélyes és kritikus állapotban lévő lakóépületek nagyságrendje.

Életveszélyes ingatlan nincs a településen.

4.1.8. Eladó ingatlanok nagyságrendje a településen, mennyi ingatlanvétel történt és van folyamatban a FETE program számára

Az önkormányzat tudomása szerint eladó ingatlan jelenleg nincs a településen, fel van vásárolva az összes lehetséges ingatlan, köszönhető ez a falusi CSOK és a babaváró hitel konstrukcióknak.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0	0	0	0	0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	1-2	0		1-2
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	20-30	0		20-30
olyan lakás, amit	0	140			140

érdemes felújítani, modernizálni				
Adott lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	0	172		172
Az adott lakhatási helyzetbe tartozó családok száma összesen	0	172		172

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

4.2.1. A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Eladósodottság kezelése:

ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé. A korábbi jelenléte alapú szociális munka keretében végzett tevékenység feltérképezése.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése:

szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelentheti.

Foglalkoztatás javítását célzó program:

a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni. Ez a programelem fontos része a mobilizálandó családok felkészítésének.

4.2.2. Lakhatási programok:

A **közműszolgáltatásokba** való be-, visszakapcsolás támogatása elsősorban a víz- és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében kártyás fogyasztásmérős villanyóra felszerelése. Helyi becslések szerint sok lakásban nincsen vízszolgáltatás. A beavatkozásban első lépcsőben azok a háztartások élvezhetnek prioritást, akiknél a vízszolgáltatás már be van vezetve a telekre, mivel a csatlakozás költsége alacsonyabb számukra.

A magántulajdonú házak felújításának támogatása. Mivel a javításokra, felújításokra potenciálisan nagy az igény, ezért érdemes azokra a családokra koncentrálni, akik vállalják, hogy saját munkával és ha lehetőségük van rá, saját forrással részt vesznek a munkálatokban. A program első lépéseként a részvételi és együttműködési hajlandóságot szükséges felmérni a családok körében.

Bérlakásfejlesztés tekintetében

- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová a súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. Ezeknek a családoknak a szociális helyzete, életvezetési képességei csak fokozatosan javíthatók. Jelenleg nem ismert olyan család van, akinek szüksége volna ilyen jellegű segítségre.
- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlzásúlt lakásban élnek. Becslések szerint van néhány ilyen család. Korábban az EFOP-2.4.1-es konstrukcióban is ennek a problémának az enyhítésére koncentráltak.
- **Lépcsőzetes mobilitás kialakítása:** nincs adat.
- **Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilizálás:** ennek célcsoportja olyan családok lehetnek, akik rendelkeznek rendszeres, elsősorban bejelentett munkával, vagy hajlandóak és képesek ebbe az irányba elmozdulni. Nincs adat.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága elsősorban a jelenleg ismert célcsoport körében:

Stabilizálás

Szoft programok:

- adósságkezelés: a szegregátumban élő családok
- tulajdonviszony rendezés: nem ismert

Stabilizálás

Magántulajdonú lakások fejlesztése:

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése
- lakások komfortosítása, felújítása a fenti táblázat szerint

Bérlakásfejlesztés:

- krízislakás: nem ismert
- településen belül mobilizálható a túlzásúlt ingatlanokból, teljeskörű felmérés szükséges, szociális munkával kísérve.

- más jobb helyzetű településre mobilizálható családok száma jelenleg nem ismert.

4.3 Bérletfejlesztés beavatkozási terve

Ez a fejezet már „csak” a bérletfejlesztési programra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

4.3.1. A bérletfejlesztés nagyságrendjét módosító tényezők a települési diagnózis alapján, mutatókkal

	Bérletfejlesztés nagyságrendjét növelő irányba ható tényezők	Bérletfejlesztés nagyságrendjét csökkentő irányba ható tényezők	
település közlekedési összeköttetései	amennyiben az összeköttetések erősek , a munkahelyekre ingázást lehetővé teszik, és az elingázás távolsága életszerű	amennyiben az összeköttetések gyengék és költségesek , mind a közúti, mind a közösségi közlekedési viszonylatban, a munkahelyekre ingázást nem teszik lehetővé	(1) elingázók relatív aránya a helyben foglalkoztathatókhoz képest (2) ingázás napi távolsága és ráfordított idő
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	amennyiben foglalkoztatás bővülését szolgálja az addig csak közmunkában keresők köréhez képest	amennyiben nem módosul érdemben a csak közmunkában elhelyezhető aktív korúak aránya	(1) az ezekben a beruházásokban létrejött munkahelyek aránya (2) beruházások hozzájárulása a közmunkában foglalkoztatottak csökkenéséhez
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	amennyiben az elérhető lakások gazdaságosan felújíthatók a helyi lakáspiaci viszonyok között	amennyiben kevés vagy nincs elérhető és / vagy gazdaságosan felújítható lakás a helyi lakáspiaci viszonyok között	(1) megvásárolható és felújítható lakások száma (a települési kvótához képest)
közműinfrastruktúra	amennyiben a terület közművesített és az adott ingatlan esetén rendelkezésre áll a rácsatlakozási lehetőség	amennyiben a vízi-közmű hálózatra való rácsatlakozás nem lehetséges , új építés esetén pedig nem elérhető a csatornahálózat	(1) vízi-közműhálózat kiépítettsége a településen a potenciálisan fejleszthető településrészen, telken
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	amennyiben tiszta vagy alacsony költséggel tisztázhatók a jogviszonyok	terhelt és sok tulajdonos által birtokolt ingatlanok	(1) TAKARNET adatok
uzsora	főképp a lakhatási helyzetekben lecsapódó kevés uzsora	a településen elterjedt uzsora, szerteágazó függőségi helyzetek	(1) helyben informálisan bérbeadott lakások aránya (2) kiterjedt uzsorával foglalkozó családok jelenléte
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	a helyben elérhető szolgáltatások köre a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jólétét szolgálja	a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jólétéhez szükséges szolgáltatások hiányoznak	(1) óvodai férőhelyek száma (2) iskolai férőhelyek száma (3) betöltött háziorvosi / gyermekorvosi praxis

szegregátumok relatív mérete a településen	kis szegregátum(ok), a településközpont nem szegregátum	egységesen hanyatló, többségében nyomorúságos élethelyzetek a telepeken, növekedő mértékben	(1) szegregátum lakosságának relatív mérete és növekedése a település egészének lakosságához képest
--	--	--	---

4.3.2. A bérlakásfejlesztés településhatárokön kívülre történő mobilizálási céljának nagyságrendjét módosító tényezők a települési diagnózis alapján, mutatókkal

	Mobilizálás nagyságrendjét növelő irányba ható tényezők	Mobilizálás nagyságrendjét csökkentő irányba ható tényezők	
településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	amennyiben nincs minőségi szolgáltatást nyújtó intézmény	amennyiben a köznevelési intézmény minőségi szolgáltatást nyújt	(1) szabad férőhelyek aránya (2) jobb módúak elhordják a gyermeküket
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	amennyiben kiegyensúlyozott a viszony	adott településről érkezőkkel szemben nagyok az előítéletek	(1) bevett költözési irányok a településről
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	amennyiben alacsony az előítéletesség	amennyiben erős az elutasítás és a diszkrimináció	(1) az adott településre átköltözők tapasztalata (2) visszaáramlás konfliktusok miatt
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	amennyiben az átköltözések nem hoznak létre gócpontot , nem nő számottevően a szegregáció	a fogadó területen magas és jelentősen nő a hátrányos helyzetű lakosság aránya a településhez képest	(1) telepek / szegregátumok mérete és méretének alakulása a fogadó településen
van-e a közelben térségi növekedési centrum	amennyiben át lehet költözni a helyi növekedési centrumba	amennyiben nincs ilyen centrum és messzebb nehéz mobilizálni a családokat	(1) járásközpont vagy funkcionális településcsoport foglalkoztatási helyzetének alakulása (2) távolabbi centrumokban a költözés nem jellemző a településről
a családok egymás segítő kapcsolatrendszerétől való függőség	amennyiben az informális támogató hálózat életben tartása mellett tud költözni, vagy nincs szükség folyamatos támogatásra az élet minden területén	amennyiben csak az informális támogató hálózat életben tartása és folyamatos szociális támogatás mellett boldogul a család	(1) családsegítésbe (nem) bevont családok köre és állapota
céltelepülés árszínvonala	amennyiben a céltelepülési lakások gazdaságosabban újíthatók fel a célterületi lakáspiaci viszonyokhoz képest	amennyiben megfizethetetlen az árkülönbség	(1) megvásárolható és felújítható lakások száma (2) árkülönbség mértéke

4.3.3. A bérlakásfejlesztések alapvetően három típusú modellt követhetnek a családok mobilizációja szempontjából:

A helyi bérlakásfejlesztési igények a realitásokhoz közelítő nagyságrendjének megbecslése előtt sorra vesszük a fejlesztések, illetve a mobilizálási lehetőségeket befolyásoló tényezőket:

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	részben kedvező
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Helyben néhány vállalkozás található. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A 15 km-re található településen, Nyírbátorban több ipari park, hatalmas munkaerő-felszívó képességgel rendelkezik.
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	pontos információk még nincsenek, de az önkormányzat szerint nincs eladó ingatlan a településen
közműinfrastruktúra	alpinfrastruktúrák a település egészében kiépített
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	nincs adat
uzsora	jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda, iskola van
szegregátumok relatív mérete a településen	a település kisebb részét alkotja

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs adat
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	nincs adat
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	jelenleg nem lehet még megítélni
térségi növekedési centrum	Nyírbátor
a helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	erős
fogadó település(ek) magas árszínvonala	Nyírbátorban magasabbak az árak.

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

1. Krízislakások biztosítása:

Jelenleg krízislakásra nincs szükség.

Néhány család lakhatása kerül rendszeresen bizonytalan helyzetbe. A krízislakások nagyban hozzájárulhatnak a gyerekek családból való kiemelésének megelőzéséhez.

2. Bérlakásfejlesztések

A potenciális célcsoport köréből csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködők, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. A nagyságrend megítélése jelen információk alapján felelősen nem megítélhető.

- településen belüli mobilizáció: nem ismert,
- más településre való mobilizáció: nem ismert.

A cselekvési terv kidolgozásáig az alábbi lépések megtétele szükséges:

- a szegregátumokban a lakhatási helyzet alaposabb felmérése (lakásszámok, minőségi besorolás, túlszűfoltosság mértéke),
- a családok szociális helyzetének tágabb körű felmérése, különös tekintettel az eladósodottságra és a foglalkoztatási viszonyokra.

Szükséges, hogy a beszerzett információk alapján folyamatosan aktualizálódjanak a családlakhatási mátrix adatai, illetve megkezdődjön annak a felmérése, hogy a beazonosított családok közül ténylegesen kik lehetnek bevonhatóak a programokba.

Az alábbi mátrix kitöltése jelen információk alapján nem lehetséges.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	Együttműködés esetén támogatható			1-2
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható

Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható
Összesen	Együttműködés esetén támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	1-2

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.

5 Melléklet

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *									
Encsencs Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Nyirbátori járás	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021 01 - 12. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	19	43	48	85	57	36	34	28	25
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	7	13	16	12	10	5	3	3	2
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	76	70	114	114	118	88	83	82	79
-- Mezőgazdaság	22	40	54	45	44	30	34	34	33
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	10	11	11	10	11	11	11
-- Szociális jellegű program	54	30	50	57	63	48	38	37	35
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	102	126	179	212	185	129	120	113	107
Közfoglalkoztatási mutató	7,73%	9,35%	13,33%	15,84%	14,01%	9,99%	9,32%	8,86%	8,31%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	99	101	80	54	50	44	37	48	51
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	6	7	12	12	14	16	15	21	21
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	155	128	97	75	66	109	82	93	101
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	260	236	188	141	130	168	135	162	172
-- Ebből tartós álláskereső	40	25	10	7	5	19	19	14	53
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	19,76%	17,51%	14,06%	10,52%	9,84%	13,05%	10,51%	12,69%	13,32%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	1 318	1 349	1 340	1 336	1 321	1 287	1 283	1 273	1 290